SKATTENYTT

Officiellt organ för Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund

Nr 2/1953 Årgång 3

DISTRIBUTÖR AV
MEDDELANDEN FRÅN RIKSSKATTENÄMNDEN

INVESTERINGSKONTO FÖR SKOG

av Kammarrättsfiskal Erik A. P. Reuterswärd

I syfte att motverka en inflatorisk utveckling i Sverige och för att undgå de ofördelaktiga verkningarna på hemmamarknaden av de starkt stegrade exportpriserna på skogsindustriens produkter vidtogos av statsmakterna — delvis genom frivilliga avtal med vederbörande organisationer — vissa åtgärder för sterilisering av exportinkomster under år 1951. Dessa åtgärder begränsades till att avse skogsindustrierna och berörde icke skogsägarna i annan mån än i fråga om export av pappersved.

I samband med att förhandlingar upptogos om fortsatt överenskommelse om sådan sterilisering av exportinkomster under år 1952, undersöktes även möjligheterna att ututsträcka steriliseringen till att avse viss del av den intäktsökning, som tillfördes skogsägarna genom de stegrade skogsinkomsterna. Dessa undersökningar ha burit frukt i den vid 1951 års höstriksdag beslutade lagstiftningen om inrättande av särskilda *investeringskonton för skog*. Kontoinsättningar skola enligt denna lagstiftning i vissa fall göras i riksbanken och insatta medel skola sedan innestå spärrade under viss tid.

Vid sidan av den penningpolitiska betydelsen har lagstiftningen även till syfte att åstadkomma en från skogsägarehåll i olika sammanhang begärd utjämning i beskattningen av skogsinkomsterna. Detta uppnås genom att uppskov medgives insättaren med beskattning av den sålunda steriliserade skogslikviden till den framtida tidpunkt, då uttag göres.

Här nedan följer nu en redogörelse för huvuddragen av lagstiftningen, särskilt i vad den berör taxeringsnämnderna. [1])

[1]) Redogörelsen bygger delvis på ett av byråchefen i finansdepartementet C. Åbjörnsson vid taxringsintendentsmötet den 22 och 23 september 1952 hållet föredrag.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:13

Författningsbestämmelserna återfinnas dels i en särskild lag om investeringskonto för skog (SFS 1951: 783) och dels i en förordning (SFS 1951:784), som reglerar de rent skatterättsliga frågorna. Dessutom ha meddelats vissa tillämpningsföreskrifter (SFS 1952:15) gemensamt för lagen och förordningen. Vidare är att märka, att Kungl. Maj:t medgivit viss befrielse från skyldigheten att göra insättning å investeringskonto för skog, dels genom beslut den 19 december 1952 (SFS 1952:765) och dels genom beslut den 16 januari 1953 (SFS 1953:4).

Lagstiftningen gäller endast skogslikvider hänförliga till åren 1952 och 1953. I fråga om skogslikvider på grund av skriftliga avtal, som träffats före den 1 januari 1951, föreligger dock ingen insättningsskyldighet.

Det avgörande för om en skogslikvid är att hänföra till något av nämnda båda år blir om köpeskillingen resp. saluvärdet vid uttag till egen rörelse skall upptagas som inkomst vid 1953 eller 1954 års taxering. Detta innebär sålunda bl. a. att, om vederbörande sålt skog på hösten 1951 och delat upp likviden så att en del skall deklareras som inkomst 1953, så föreligger insättningsskyldighet för den delen. Sammanfaller icke räkenskapsåret med kalenderår bör iakttagas, att insättningsskyldighet icke föreligger för intäkt hänförlig till tiden före den 1 januari 1952. Å andra sidan kan då undantagsvis förekomma att intäkt, som föranleder insättningsskyldighet, skall deklareras 1955 eller 1956.

Insättningsskyldighet föreligger endast beträffande skogsinkomster, som äro att hänföra till intäkt av skogsbruk. Skyldighet att göra insättning föreligger sålunda t. ex. icke för den som bedrivit skogsavverkning å annans mark på grund av särskild upplåtelse av avverkningsrätt. Inkomsten därav är ju att hänföra till inkomst av rörelse. Utanför lagstiftningen faller också värde av virke, som använts för skogsägarens egen räkning för reparation samt ny-, till- eller ombyggnad å fastigheten, ävensom köpeskilling för skog, som sålts i samband med marken.

De *obligatoriska insättningarna* utgöra 25 % av köpeskillingen för skog såld på rot, 12 % av köpeskillingen för leveransvirke samt 12 % av saluvärdet vid uttag till egen rörelse, dock högst nettointäkten av förvärvskällan. I fråga om leveransvirke och uttag gäller, att insättningsskyldighet icke föreligger för köpeskilling för brännved, kolved och träkol resp. för saluvärdet av kolved. — Genom kungörelsen 1952:765 har vidare följande undantag stadgats: Har jordbrukare på grund av felslagen skörd år 1952 lidit väsentlig förlust och är han av denna anledning i behov av ekonomiskt bistånd, må, om han gjort vad på honom ankommit för att motverka förlusten, s. k. stödlån medgivas honom av lantbruksnämnden; i samband med prövning av ansökan om stödlån äger lantbruksnämnden meddela befrielse från skyldighet att göra insättning å investeringskonto för skog.

Vid beräkning av den nettointäkt av förvärvskällan, som skall utgöra övre gräns för den obligatoriska insättningen, skall uppenbarligen den vid taxeringen avdragsgilla insättningen icke medräknas bland avdragen. — Bestämmelserna om nettointäkten som gräns för den obligatoriska insättningens belopp ha i propositionen (1951:225 sid. 44) motiverats med, att garantier skulle skapas för att alla insättningar å investeringskonto kunna utnyttjas som avdrag i den förvärvskälla, vari intäkten av skogsbruk ingår. Denna motivering synes icke hindra att, om den skattskyldige ett och samma år i en och samma förvärvskälla har att redovisa dels intäkt av skogsbruk, som föranleder skyldighet att insätta medel å investeringskonto, dels

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:13

ock intäkt av skogsbruk, som motsvaras av uttag från sådant konto, sistnämnda intäkt inräknas i den nettointäkt, som utgör övre gräns för insättningen.

Såsom *minimigräns för insättningsskyldigheten* gäller numera, enligt kungörelsen den 16 jan. 1953, följande: Uppgår beträffande viss förvärvskälla det belopp, som idkare av skogsbruk skall insätta å investeringskonto för det beskattningsår, för vilket taxering av beskattningsnämnd i första instans verkställes år 1953, till högst 2.000 kronor, skall vederbörande vara befriad från insättningsskyldighet, såvitt avser sagda beskattningsår. För senare beskattningsår gälla de ursprungliga minimibestämmelserna alltjämt, d. v. s. att, om i en förvärvskälla summan av köpeskillingen för rotsåld skog samt hälften av köpeskillingen för leveransvirke och av saluvärdet av uttag icke överstigit 3.000 kronor, insättningsskyldighet icke föreligger; om summan ligger i gränsskiktet 3.000—3.900 kronor skall den obligatoriska insättningen utgöras av det jämna hundratal kronor, varmed summan överstiger 3.000 kronor.

Utöver den obligatoriska insättningen kan den som så önskar göra *frivillig insättning*. Den frivilliga insättningen har maximerats till 40 % av köpeskillingen för rotsåld skog och 20 % av köpeskillingen för leveransvirke resp. saluvärdet av uttag. Sedan frivillig insättning gjorts, gälla samma regler som vid obligatorisk insättning, vilket sålunda bl. a. (se bekommen ränta såsom bruttointäkt nedan) innebär att medlen skola innestå spärrade viss tid.

Är idkare av skogsbruk befriad från insättningsskyldighet av den anledningen, att det belopp, som han skolat insätta i samband med 1953 års taxering, icke överstigit 2,000 kronor, men har han redan verkställt insättning å investeringskonto, äger han uttaga insatt belopp. Uttaget skall ha gjorts senast den 15 februari 1953; har så icke skett, betraktas hos riksbanken kvarstående belopp som frivillig insättning.

Medlen skola — vid såväl obligatorisk som frivillig insättning — vara inbetalade senast den dag, då den skattskyldige jämlikt bestämmelserna i 36 § taxeringsförordningen har att avlämna självdeklaration. Detta innebär sålunda att, om taxeringsintendenten i något fall medgivit anstånd med deklaration, tidpunkten för insättningen i motsvarande grad förskjutes. Om medlen icke inbetalats i tid, utgår en särskild avgift för förseningen, beräknad efter 8 procent för år på det felande beloppet. Länsstyrelsen äger dock helt eller delvis befria insättningsskyldig från denna avgift.

Å insatta medel utgår under de två första åren ingen ränta, men för tiden därefter tillgodoföres insättaren 2 1/2 % årlig ränta på vid varje kalenderårs utgång innestående belopp.

Skattskyldig, som sålunda är pliktig att göra insättning å investeringskonto eller ock frivilligt gjort sådan insättning, erhåller *uppskov med taxeringen* till kommunal och statlig inkomstskatt för det belopp, som han lagenligt skall insätta eller ock frivilligt insatt. När beloppet åter uttages, beskattas det jämte eventuellt av skogsbruk. Sådant uttag av insatta medel får i regel icke ske tidigare än fem år efter ingången av det år, då insättningen senast skolat verkställas. I vissa fall få insättningarna dock delvis uttagas redan efter två år.

Skulle lantbruksnämnden i samband med prövning av ansökan om stödlån meddela befrielse från skyldighet att göra insättning å investeringskonto beträffande jordbrukare, som redan verkställt insättning, äger jordbrukaren återfå det insatta beloppet hos riksbanken. Vidare kan Konungen vid ändrade konjunktur-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:13

förhållanden förordna, att å investeringskonto insatta medel helt eller delvis skola återbetalas och att skyldighet att göra vidare insättningar å sådant konto icke skall föreligga. (Det är med stöd av denna bestämmelse, som dispenserna den 19 december 1952 och den 16 januari 1953 kommit till. Därjämte kan länsstyrelsen vid betalningssvårigheter för den insättningsskyldige eller om eljest särskilda förhållanden föranleda därtill medgiva dispens från insättningsskyldighet samt förordna om återbetalning av insatta medel.

Till ledning för bestämmande av belopp, som skall insättas å investeringskonto, skall idkare av skogsbruk vid sin självdeklaration foga *särskild utredning* enligt särskilt, tryckt formulär. Eftersom insättningsskyldigheten bedömes för varje förvärvskälla för sig, skall utredning om insättning på investeringskonto lämnas för varje förvärvskälla. Har vederbörande endast sålt leveransvirke eller gjort uttag för egen rörelse, behöver utredning icke lämnas, därest intäkten sammanlagt icke överstiger 6.000 kronor. Har vederbörande däremot jämväl sålt skog på rot skall utredning lämnas, om summan av köpeskillingarna och saluvärdet överstiger 3.000 kronor. Vid bedömande av deklarationsskyldigheten skall intäkten icke minskas med den del, som eventuellt belöper på ved.

Beskattningsnämnd har att fastställa det belopp, för vilket skattskyldig skall erhålla uppskov med taxering. Om skattskyldig underlåtit avgiva erforderlig utredning, skall beskattningsnämnd med ledning av självdeklaration eller eljest tillgängliga uppgifter fastställa detta belopp. Taxeringsnämndens ordförande i den kommun, där den skattskyldige skall taxeras till statlig inkomstskatt, skall därefter å fastställt formulär upprätta förteckning å idkare av skogsbruk, vilka äro skyldiga att insätta medel å investeringskonto eller gjort frivillig sådan insättning. Förteckningen skall innehålla uppgift för envar skattskyldig om dels de belopp, för vilka uppskov med taxering medgivits, och dels storleken av de å investeringskonto inbetalade beloppen. Förteckningen skall insändas till länsstyrelsen samtidigt med deklarationer och andra handlingar (91 § 1 mom. första stycket taxeringsförordningen).

Om en skattskyldig i annan kommun än hemortskommunen haft förvärvskälla, för vilken han varit skyldig att lämna utredning av förevarande slag, skall taxeringsnämnden i denna andra kommun underrätta taxeringsnämnden i hemortskommunen om sitt beslut i uppskovsfrågan. Sådan underrättelse lämnas i samband med underrättelse jämlikt 84 § 2 mom. andra stycket taxeringsförordningen. Först sedan taxeringsnämnden i hemortskommunen erhållit denna underrättelse, får sistnämnda taxeringsnämnd fatta sitt beslut i uppskovsfrågan, varefter ordföranden i denna taxeringsnämnd i sin ovannämnda förteckning redovisar hela det belopp, för vilket uppskov med taxering medgivits, och hela det belopp, som den skattskyldige inbetalat å investeringskonto.

Om taxeringsnämnds beslut i uppskovsfråga avviker från den av den skattskyldige lämnade särskilda utredningen, skall underrättelse om avvikelsen lämnas den skattskyldige å särskilt formulär.

En omfattande *underrättelseskyldighet* är ålagd myndigheterna för att lagstiftningen skall kunna tillämpas. Utöver tidigare nämnda underrättelser, må här följande framhållas.

Om verkställd insättning å investeringskonto för skog skall riksbanken underrätta vederbörande länsstyrelse senast den 15 mars eller, om insättningen skett efter den 15 mars, snarast möjligt och senast inom åtta dagar efter det insättningen ägt rum. Underrättelsen — som bl. a. skall in-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:13

nehålla uppgift om vilken förvärvskälla insättningen avsett — överlämnas av länsstyrelsen skyndsamt till taxeringsnämndsordföranden i den skattskyldiges hemortskommun. Om insättningen avser förvärvskälla i annan kommun än hemortskommunen åligger det ordföranden i hemortskommunen att utan dröjsmål lämna taxeringsnämnden i den kommun, där förvärvskällan är belägen, underrättelse om med vilket belopp insättning skett.

Vid uttag från investeringskonto föreligger motsvarande skyldighet att lämna underrättelser: riksbanken underrättar länsstyrelsen; länsstyrelsen underrättar ordföranden i taxeringsnämnden i hemortskommunen; denne har att i förekommande fall underrätta ordförande i taxeringsnämnd i annan kommun, där den skattskyldige erhållit uppskov med taxering till kommunal inkomstskatt, om hur stor del av det uttagna beloppet som belöper på kommunen i fråga.

Lantbruksnämnden skall upprätta förteckning över de jordbrukare, som enligt kungörelsen 1952:765 erhållit befrielse från skyldighet att göra insättning å investeringskonto. Denna förteckning insändes senast den 15 februari 1953 till länsstyrelsen, som skyndsamt underrättar ordföranden i jordbrukarens hemortskommun om befrielsen. Avser befrielsen fastighet i annan kommun än hemortskommunen, åligger det ordföranden i hemortskommunen att i sin tur underrätta taxeringsnämnden i den kommun, där fastigheten är belägen.

Om någon inbetalat för mycket eller för litet å investeringskonto, skall länsstyrelsen förordna om återbetalning av överskjutande resp. inbetalning av felande belopp. Taxeringsintendenten skall därför granska till länsstyrelsen från taxeringsnämndsordförandena inkomna förteckningar å idkare av skogsbruk, vilka äro skyldiga att insätta medel å investeringskonto eller gjort frivillig sådan insättning, samt meddela länsstyrelsen om någon insatt för högt eller för lågt belopp.

Slutligen några ord om *besvärsreglerna*. Några självständiga besvärsregler i fråga om insättningsskyldighet finnas icke utan ändring i fråga om denna vinnes genom besvär över inkomsttaxeringen. Detta medför alltså att om en skogsägare vill att den obligatoriska insättningsskyldigheten skall minskas, han måste yrka *höjning* av inkomsttaxeringen och vice versa.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:13